

TORONTÁL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre	400 K
Fél évre	240 K
Három hónapra	130 K
Égy hónapra	40 K
Egyes szám ára 2 hónapra	

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felkeltő szerkesztő: Dr. MARI JENŐ

REKREÁCIÓS ÉS KIADÓHIVATAL

Országhaza (Kápolnya) utca 1. Telefonszám 28

MEGJELENIK MINDENNAK, KÉTFŐ ÉS
SOMBAK UTÁH NAPOK KIVÉTELVÉN.

Vedki Beeskerek, 1920.

XLIX. évfolyam, 225. szám.

Vasárnap, 1920 október 10.

Prüszköl

Az újvidéki német ujság, a „Deutsches Volksblatt“ hogy egy szabadkai magyar lap megmerte pendíteni a magyar kultúrszövetség eszméjét. Nem fontos ennek a nagyképű, de teljesen nivótlan és a legnagyobb mértékben helyi-érdekű lapocskának a véleménye. Mindenki tudja ugyanis, hogy ez a dühösen esaholó, de sokszor humoros kis sajtótermék távolról sem tolmácsolja a német-ség nagy tömegeinek. Néhány állásából kikopott volt k. u. k. beamter és egy-két mindenáron szerepelni akaró álhirlapíró egyszerűen feltolta magát a vajdasági német-ség hivatott vezérének a most elakarják hitetni az illetékesekkel és az illetéktelenekkel, hogy ők a vajdasági német-ség megbízásából követik el éretlen politikai tréfáikat.

A magyarságnak tulajdonképpen kevés köze volna ahhoz, hogy különösképpen számon tartsa, hogy kik most az ő német testvéreinek zászlóvivői? Elvégre a nagy intelligenciájú, kiválóan érte, szorgalmas és törekvő vajdasági német-ség előbb-utóbb ugys megtalálja majd az ő igazi és természetes vezéreit, akik egész bizonyosan nem lesznek a mostani zöld néptribunok közül valók.

Ezt a dolgot, mely voltaképpen a németek belső ügye — csak azért kell már egyszer szóvátenni mert a „Deutsches Volksblatt“ minden alkalmat felhasznál arra, hogy a magyarságon rugjon, csipjen egyet. Boldog, ha kellemtelenkedhet, oda van az örömtől ha csokorba gyűjtve átnyújthat egy csomó maliciát, ami fájdalmat okoz a magyarságnak. Oktalan gyűlölettel vájkál a sebeinkben és ugyancsak siet de-nunciálni. Egyáltalában mindig csak a magyarsággal van baja.

A magyarság végre már zavartalan egyetértésben akar élni itten a szerb és német testvéreivel, akikkel különben a multban is békésen megfértek mindig. Miért viszkálja tehát mindig ez a sörházban készülő, borestélyek gőzében nyelvbeütődő újvidéki lapocska állandóan a magyarságot? Hagyjon nekünk már egyszer békét és ne kössön állandóan belénk.

Érdekes megfigyelni, hogy kik tölték fel magukat a vajdasági német-ség vezérével? A főparancsnok, a nagyvezér, a főszerkesztő: egy idegen, egy volt osztrák beamter, egy tipikus volt fekete-sárga, akinek eddig sohasem volt

véleménye s akinek most sem volna szabad jogosan beleszólni az itteni dolgokba, mert nem idevaló, itt ő csak vendég. Egyáltalában érdekes, hogy ez az egykori feketesárga, aki két évvel ezelőtt még a szolgálai készség, az elnyomó katonai hatalom vak eszközének jellemző példája volt, most egyszerre népvézérré vedlett át. A gyűlöletes osztrák beamterviresaft a népek, a magyar-

ság akarata ellenére kikényszerített háboru bebizonyította, hogy ezek az új vezérek annakidején rossz beamterek és rossz katonák voltak és már beigazolódott az is, hogy most pedig rossz népvézérek, akik a régi lelketlen recept szerint dolgoznak tovább: gyűlöletet plántálnak a testvériesen együtt élni akaró népek közé.

G.

Tovább tart az orosz visszavonulás.

A szovjet békülni akar Wrangella! — Az éhség és hideg a bolsevikiek legnagyobb ellensége.

Berlin, okt. 9.

A Daily Mail tudósítója jelenti, hogy a lengyel vezérkar megállapítása szerint a bolseviki hadsereg legutóbbi vereségei katasztrófális jellegűek. A megvert hadseregek rendetlenül vonulnak vissza a Berezina irányában. A Nyemenen átdobott csapatok a Vilna—Minszki vonal irányában húzódnak vissza.

Páris, okt. 9.

A moszkvai szovjetkomány háromnegyedész többséggel elhatározta, hogy lépéseket tesz a Wrangel tábornokkal folytatandó fegyverszüneti tárgyalások előkészítésére.

Páris, okt. 9.

Hivatalos jelentés szerint a lengyel-orosz békét megelőző fegyverszünetet megkötötték. A fegyverszünet huszonöt napig tart. Az e lőre megszövegezett békefeltételek észletei még nem jutottak nyilvánosságra. A tulajdonképpeni béketárgyalások Londonban vagy Párisban lesznek.

Páris, okt. 9.

Koppenhágából jelentik: Az orosz szovjeturalom máris végleg megbukottnak tekinthető. A szovjet bukását a lengyelek részéről főleg Wrangel tábornok részéről ért vereségeken kívül, az éhség okozza, amely a szó legteljesebb értelmében bekövetkezett Oroszországban.

Koppenhága, okt. 9.

Két német vasuti kiküldött, Wittmann és Chistian, akik hosszabb oroszországi tartózkodás után éppen a napokban érkeztek haza, elmondják, hogy ők is főleg azért siettek haza, mert most már valóban türehetetlen a helyzet Oroszországban. A lakosság mindenütt tényleg éheznek. A lakosság és a katonaság egyaránt fellázad a népbiztosok uralma ellen. A két német vasutas még azt is elmondotta, hogy ez évi június hó 15-étől július 15-éig ők maguk 803 politikai kivégzésről szereztek tudomást. Tehát ennyi idő alatt naponta átlag 50 főbelövés történt. A kivégzéseket a helyi népbiztosok egyszerű pár szavas intézkedése alapján hajtották végre. A mostani lázadók azt ígérnek, hogy ha elfogják Trotskijt, Lenint és Radeket, úgy őket is hasonló sorsban fogják részesíteni.

Tőzsde.

Beograd, okt. 9.

Érték dinárookban.

Valuták: Dollár 31.50, Devizák: Páris 213, London 115, Wien 890, Belin 49.05, Drachma 315. Róma 127.90.

Az Adria-probléma a dalmáciai és a montenegrói kérdés az olasz minisztertanácson.

Puglia, okt. 9.

A Tribuna jelenti, hogy a legutóbbi olasz minisztertanácson megtárgyalták Itáliának a kis antant közelebe tartozó államokhoz való viszonyát. Ugyanakkor behatóan foglalkoztak az Adria-kérdéssel, továbbá Dalmácia és Montenegró ügyével is. A Jugoszláviával való közvetlen tárgyalásokat legközelebb megkezdik.

A krajnai népszavazás előtt.

Wien, okt. 9.

Az osztrák külügyi hivatal utasította párisi követét, hogy sürgősen intervenáljon a nagykövetek konferenciájánál és mutasson reá a krajnai népszavazási terület kritikus helyzetére és kérje, hogy az A. zónát azonnal szállják meg az antant vagy valamely semleges állam csapatai.

Wien, okt. 9.

A Wiener Correspondent jelenti, hogy a nagykövetek konferenciája elutasította Ausztria azon kérését, hogy az A. zónát a népszavazás tartamára antant katonaság szállja meg. Arra nézve, hogy az említett területet semleges csapatok fogják-e megszállani, még nem történt döntés.

Franciaországrésen áll

München, okt. 9.

Párisból jelentik, hogy a francia külügyi hivatal előkészületeket tett arra az esetre, ha az ausztriai népszavazás a Németországhoz való csatlós kérdésében Németország javára döntene. Franciaország elvan tökéve, hogy a népszavazási határozat végrehajtását megakadályozza és Ausztriát a saint germani szerződés betartására kényszerítse. Magát a népszavazást nem fogják megakadályozni.

Csehszlovákia katonai leszerelése.

Prága, okt. 9.

Massaryk elnök ma írta alá a csehszlovák hadsereg általános leszereléséről szóló törvényt. A leszerelés folyó hó 12-én kezdődik és 1921 év februárig tart. Ez idő alatt mindössze a katonai rendőri szolgálatot teljesítő hadkötelesek maradnak meg a katonai szolgálatban.

Lemondottak a budapesti népbiztosok összes védői.

Affér a tárgyalást elnök és az ügyvédek között.

Budapest, okt. 9.

A kommunista népbiztosok pörének tárgyalásán dr. Kiss Jenő védő és Stocker Antal főtárgyalási elnök között nézeteltérés keletkezett a perrendtartás szabályainak alkalmazása körül. A védők ugyanis azt állították, hogy a vádlottaknak jogában áll, hogy a tárgyalás közben megjegyzéseket tegyen. A védők ismételt felszólalásaira kijelentette, hogy a kérdés további firtatása esetén kiutasítja a tárgyalóteremből. Dr. Kiss Jenő erre eltávozott a tárgyalásról. Ugyanez az affér megismétlődött dr. Székely Aladár és dr. Berend Béla védőügyvédekkel is, akik szintén elhagyták az üléstermet. A következő tárgyalás kezdetén az elnök közölte a bíróság határozatát, mely szerint a három renitens védőt a további tárgyalásokról kizárják. Szünet után az összes védők nevében dr. Nagy György nyilatkozatot olvasott föl, hogy szolidaritást vállalnak kizárt kartársaikkal és ezért lemondanak védői tisztükről. Az ügyvédi kamara ebben az ügyben megindította a vizsgálatot.

Take Jonescu a lengyelekkel akar tárgyalni

Magyar-lengyel szövetség lehetősége

Wien, okt. 9.

Take Jonescu román külügyminiszter Olaszországba való utazása közben egy napot Bécsben töltött s itt egy újságíró előtt a következő nyilatkozatot tette:

— Párisból Varsóba utazom. Ez az utam szoros összefüggésben van a tervezett lengyel-román szerződési tárgyalásokkal, mely alkalommal a többi dunai állam részvételére is számítunk.

A bécsi lap a beszélgetéshez a következő reflexiót fűzi:

Feltűnő, hogy Take Jonescu ez alkalommal első sorban Varsóban tárgyal és ezért feltehető, hogy a Románia, Jugoszlávia és Csehország között terbe vett megállapodások éppen a trianoni békeszerződés következtében fognak megkötődni és ehelyett a Franciaország által kezdeményezett lengyel-magyar szövetség terve fog előtérbe lépni.

Radio Franciaország és Románia közt.

Paris, okt. 7.

A francia kormány közvetlen radio forgalmat létesített Bukaresttel, mely a napokban nyit meg. A táviratok díjai ugyanolyanok, mint a rendszeres táviratoké.

A munkásbiztosítás reformja.

Már a legközelebb felállítják az Országos Munkásbiztosító Pénztárt.

Beograd, okt. 9.

A munkásbiztosítási törvény reformjáról szóló törvényerejű rendeletet a régens aláírta s most a szociálpolitikai minisztérium az újonnan felállítandó vajdasági Országos Munkásbiztosító Pénztár felállítására vonatkozó intézkedéseket teszi meg. Az alapvető endelet számos újítást tartalmaz. Elsősorban az alkalmazottak újabb kategóriáira terjeszti ki a betegség és a baleset esetére szóló biztosítási kötelezettséget. Fontos új rendelkezés az, hogy a baleset esetére szóló biztosítási kötelezettség mindenre kiterjed ezentúl, aki a törvénytől fogva betegségi biztosítás hatálya alá tartozik.

A törvényerejű rendelet felhatalmazza az Országos Pénztárt, hogy a betegsegélyezési járulékot a jelenlegi négyszázalékról öt, illetve hat százalékra emelje fel. Ezentúl minden magánalkalmazott és munkás bejelentendő az illetékes keületi munkásbiztosító pénztárnál, ha fizetése vagy bére az évi 60.000 koronát meg nem haladja. A felemelt járuléknak megfelelően a rendelet a kiszolgáltatandó segélyeket és a baleseti kártalanításokat is felemeli.

Az Országos Pénztár székhelye még bizonytalan. Eredetileg Novisadot (Ujvidéket) szemelte ki a kormány, de a nagy lakáshiányra való tekintettel nem valószínű, hogy ez a kombináció sikerül. Ebben az esetben Szabadkán vagy Zomborban állítják fel a központot. Mindenesetre az a város nyeri el az elsőbbséget, amely megfelelőbb ideiglenes hivatali helyiséget és a tisztviselők részére szükséges lakásokat legelőbb biztosítani fogja. A szociálpolitikai minisztérium nagy összeget bocsátott az Országos Pénztár rendelkezésére, hogy modern székházat és orvosi felülvizsgáló intézetet állítson fel.

Az Országos Pénztár vezetőségének és tisztviselőkarának ki-nevezése már legközelebb megtörténik.

Nagy összeesküvés pör

a kolozsvári román katonai bíróság előtt.

Kolozsvár, okt. 9.

A román hadsereg hatodik hadosztályának bírósága megkezdte a nagyváradi és a temesvári magyar katonatisztek összeesküvés pörének tárgyalását. A fővádlottak Flohr tábornok és Kratochwill ezredes, a volt székely hadosztály paanesnoka, kik ellen a katonai ügyész az állam épsége ellen elkövetett merénylet miatt emelt vádat. A vádlottak már nyolc hónap óta vannak vizsgálati fogságban. Flohr tábornok és Ányos alezredes a vizsgálat során állítólag beismerték, hogy a magyar nemzeti hadsereg szolgálatában állottak és az volt a céljuk, hogy Erdélyben Románia ellen lányulró felkelést szítsanak és hogy siker esetén a magyar hadsereg benyomulását biztosítsák.

A katonai bíróság a magasrangú vádlottakra való tekintettel egy tábonokból és négy ezredesből áll. A bíróság elnöke Hansu besztercei hadtestparancsnok, a vádat Radulescu őrnagy képviseli. A vádlottak védője dr. Román Valér ügyvéd.

Az összeesküvés pör iránt egész Erdélyben óriási az érdeklődés. A tárgyalás előreláthatóan több napig fog tartani.

A világ legnagyobb hajója elpusztult.

Nauen, okt. 8.

A „Bismark”, a világ mostani legnagyobb hajója, mely ezelőtt Németország tulajdonát képezte, kedden ismeretlen okból kigyulladt. A 35 ezer tonnas hajón keddtől szerdáig tartott a tűz és az egész

hajó lángokban állott. Végre sikerült a tüzet nagy nehézségek árán eloltatni. A hajó belső berendezése elpusztult, úgyhogy csak a hajó váza maradt valamennyire épségben. A „Bismark” azon német hajók közé tartozott, amelyek már az entente tulajdonába mentek át.

Wilson cáfol.

London, okt. 8.

Wilson nyílt levelet intézett Lodge köztársasági tanácsoshoz, amelyben határozottan cáfolja azon nesi tulajdonított kijelentést, hogy ő Románának és Szerbiának katonai segítséget ígért volna háboru esetén. Az erre vonatkozó cáfolatot ugyan megtette már magánaton Tumulti, az elnök titkára is, de a szenátorok további gyanakodása folytán kénytelen volt Wilson nyíltan cáfolni és elosztatni a kamara és a szenátus kétségeit, hogy souverain jogaira még sem avatkozott bele az elnök.

HIREK

Uj postabélyegek. A kormány által Amerikában megrendelt új postabélyegek a napokban érkeznek meg Beogradba. Az 1-től 7 dinárig való bélyegeken Péter király arcképe, a 75 parástól 2 parásig való bélyegeken pedig a régens arcképe lesz művészi kivitelben ábrázolva. Rendelt azonban kívül még a kormány hadirokkant bélyegeket is, amelyeken a koszovopoljeiharcok, az albániai átvonulás és nemzeti egyesülés ünnepélyeinek képeit nyomják.

Francia segítség Wrangelnek. Párisból jelentik, hogy Wrangel tábornok a napokban francia segítséget fog kapni. E célból valószínűleg a Konstantinápolyban állomásozó francia divíziót fogják rekedkezésére bocsátani.

Óbecsei Sport-Egylet Veliki Becsereken. Ma délután fél 4 órai kezdettel tartja a helybeli Vasasok footballcsapata az Óbecsei Sport-Egylet footballcsapatával revansmérkőzést. Az első mérkőzés eredménye Óbecsén 4:0 volt az óbecseiek javára. Tekintve, hogy ezen mérkőzésre mindkét fél a legjobb erőt viszi harcba, nagyon szép sporteseményre van kilátása a helybeli sportkedvelő közönségnek. Bíró Krizsán lesz.

Az új amerikai olasz nagykövet. Olaszország nagykövetévé az amerikai Egyesült Államokban baró Aliotti voltalbániai teljhatalmu megbízottat nevezték ki.

A bankok áruosztályának megszüntetése Boszniában. A Jugoszlavenski Lloyd írja, hogy a drágaság leküzdésére vonatkozó rendelettel kapcsolatban a boszniai kormányzó előterjesztést tett, hogy a bankok áruosztályait szüntessék meg, mert a bankok az árut a gyárakból szerzik be és azt a nagykereskedőnek adják el, tehát tulajdonképpen közvetítők és ezáltal megdágítják az árut. Miután az ilyen természetű közvetítésre szükség nincsen, a bankok áruosztályait be kell szüntetni.

A finn-orsz béke. Oroszország és Finnország október elején megkötötték a végleges békeszerződést.

A lélek rejtélyei.

Sylon-mester estélye.

Bármennyire tör is az emberiség a realitás felé a mystikus iránt; végtelen tisztelet és érdeklődés meg van minden emberben. Megvolt és hatványozott mértékben van meg ma, amikor minden tettünk oka mögött kutatjuk a rejtélyes indító okot — a lelket. Hajdanában csak egyes kiválasztott embereket érdekelte az emberi lélek rejtélye, ma azonban hála a tudomány mindinkább nagyobb tömegeket meghódító munkájának mind több és több embert foglalkoztat a lélek életének problémája.

A mindig kutató és mindent skeptikusan megítélő ember nem akarja hinni, hogy rejtéllyel áll szemben. Vakmerően tör a lehetetlen felé és éppen ennek a kételkedő munkának köszönhet az emberiség néha bámulatos felfedezéseket. A lélek rejtélyeivel a pszichoanalízissel foglalkozó emberek egyik legismertebbje Freud tanár. Rengeteg híve van és talán még rengetegbebb ellensége. Az ellenségek azonban azokból kerülnek ki nagyrészt, kik nem

ismerik alaposan ezt a kérdést vagy — talán nem akarják ismerni.

Aki a Sylon álnéven szereplő fiatal médikus tegnapi kísérleteit végignézte, az okvetlenül hinni fogja, hogy a lelki világunkban csodás megfeyjhatetlen jelenségek vannak. Amit ez a roppant szimpátikus megjelensé, komoly, alapos tudású fiatal ember produkált, az nekünk laikusoknak szinte boszorkányosnak tetszik. Minden pöz nélkül, egyszerű keresetlenséggel mutatta be a közönség közül jelentkezett médiumaival a lehető legkáprázatosabb dolgokat. A mesébe illő, hogy a tömegszugesziókkal milyen kísérleteket végzett. A képzelt narancsfákról boldogan szediék a médiumok az érett, izes gyümölcsöt. A szuggerált pezsgőtől becsiptek, holott csak vizet ittak. De ki tudná mindet elmondani. Annyira sokoldalú, annyi mindenre kiterjedt Sylon mester figyelme, hogy ezt részletesen úgy sem lehet elmondani. Ezt látni kell. Mindenestre ritka élvezetben volt része a közönségnek, mert ehhez hasonlóan magas színvonalú előadást régen nem látott.

Olaszországban újra fölütötte fejét a forradalom.

A parasztság mindenütt fellázad a földesurak ellen. — A földbirtokokat meguk a parasztságot osztják föl. — Sziciliában kereszties hadjáratot vezetnek a szocialista papok a földbirtokosok ellen. — Fosztogatás, vérengzés mindenfelé. — Bezárják az olasz gyárakat. — Az olasz kormány megerősíti a Jugoszlávia felőli határait.

Trieszt, október 8.

Olaszországban újra kitört a forradalom. A gyári munkásság alig elsimult kommunista mozgalmai után most a parasztság vette kezébe a forradalom zászlaját. A parasztság lázadása a nagybirtokoknak tervbe vett szociális fölosztásával kapcsolatban tört ki. Egész Itáliában fölázadt a parasztság és vidékenként enyhébb-hevesebb eréllyel követeli a nagybirtokoknak azonnali fölosztását.

Trieszt, október 8.

A fölázadt parasztság egyes helyeken elüzi a fölosztásra kiküldött kormányhatósági közegeket és a fölosztást önhatalmúlag maga végzi, a saját belátása szerint. Rövid idő alatt több mint 200 nagybirtokot foglaltak le és osztottak föl. Az ilyen birtok lefoglalás és fölosztás természetesen majdnem mindenütt verekedéssel, öldökléssel kezdődik és rablással, fosztogatással és gyujtogatással végződik. Azonfelül a parasztságot a fölosztással kapcsolatosan egymás között is véres verekedéseket rendeznek.

Trieszt, október 8.

A parasztságot lázadása Sziciliában tört ki a leghevesebben. Itt már valóságos a nagy francia forradalomra és a középkori parasztlázadásokra emlékeztető események játszódnak le. A parasztságot nagy csoportokba verődve megrohanják a kastélyokat, a földesurakat leölik, fosztogatnak és rabolnak. A szicíliai parasztságot a kiszolgált, veterán harcosok és a szocialista érzelmű katolikus papság vezetik. Egyes vidékeken harcra mennek vonulnak föl; a menet élén a katolikus papok mennek lóháton ülve, keresztrel a kezükben. Egy Brankatelli nevű szerzetes a vezére a papságnak és a parasztságnak, aki kereszties hadjáratot hirdet a vagyonos osztály ellen.

Trieszt, október 8.

A birtokaikból elűzött és kártszenvedett földbirtokosok Palermóban gyűlést tartottak, hogy védekezzenek a parasztság terrorja ellen. A gyűlésen élesen támadtak az olasz kormányt, amiért nem tud sürgősen fellépni a lázadó parasztsággal szemben.

Páris, október 9.

Felsőolaszországban, de másutt is idáig már több gyár beszüntette üzemét, mert a fölázadt parasztság mellé a gyári munkásság is csatlakozott, de egyébként is a gyárak nem tudják fonyartani üzemüket anyaghiány és a szállítás rendkívüli nehézségei miatt, ami szintén a lázadások következménye.

Split, október 9.

Az olasz kormány a lázadásokkal szemben ezidő szerint teljesen tehetetlen. Félvén azonban a forradalomnak esetleg a határokon túlra is áterjedhet fordulataitól, a Jugoszlávia felőli olasz határokon nagy csapatösszevonásokat eszközölt. Eddig 18 dandárral erősítette meg a határokat.

Emigráns zsidók kivándorlása.

Beograd, okt. 9.

Dr. Trumbity tegnap fogadta ki hallgatáson Lindmann, a londoni cionista szervezetek főtitkárát, az emigráns zsidóknak Jugoszlávián át Palesztinába leendő átvonulása ügyében. Lindmann arra kéri dr.

Trumbity közbenjárása útján a kormányt, hogy a zsidóknak biztosítsák a Jugoszlávián való zavartalan átvonulást. Dr. Trumbity megígérte, hogy a lehetőség képest fogja javasolni az ügyet. A kivándorlók legnagyobb részét Angliából, Lengyelországból, Kelet-Galiciából és Magyarországból jönnek.

A torontáli jegyzők gyűlése.

A torontáli és temesmegyei községi és körjegyzők egyesülete tegnap délelőtt fél 11 órakor tartotta meg rendkívüli közgyűlést a megyeháza nagytermében, amelyen Bogdanov Jóca kormánybiztos, főispán is megjelent. A gyűlést, melyen a vármegye jegyzői majdnem teljes számban jelentek meg, Jankovity Koszta volt alisan nyitotta meg a következő beszéddel:

Tisztelt közgyűlés!

A fennálló alapszabályok értelmében a jegyzői egyesület elnöksége köteles évenként két rendes és a szükséghez képest több rendkívüli közgyűlést is összehívni és megtartani.

1918. év november havában kitört forradalom óta, illetve amióta az impériumot a szerbek átvették, az események egymást követő változása következtében és rajtunk kívül eső okoknál fogva a közgyűlést összehívni és megtartani lehetetlen volt.

Azonban most, amidőn a viszonyok már úgy alakultak ki, hogy a községi jegyző is abban a kellemes helyzetben van, szabadabban mozoghat, véleményét nyilváníthatja és bátran egyesület határozata folytán a rendes közgyűlést a mai napra összehívatom.

Elnöki jelentésünket volnánk kötelesek előterjeszteni és sáfarkodásunkról számot adni, ám a legnagyobb sajnálatomra azt nem vagyok képes megtenni abban a formában, amilyenben rendes körülmények közt szokásban volt, mivel az események meggátolták az egyesület működésében és mivel a folytonosság is meg volt szakítva. A kivételes állapotok szülte helyzetben közreműködtem az egyesület nevében tisztán csak azért, hogy a jegyzői egyesület fennállását demonstráljam és jelezzem annak létjogosultságát.

Nem működhetett az egyesület, mint olyan, már azon oknál fogva sem, mert tisztikara, választmánya, de az egyesület majdnem valamennyi tagja is menekülni volt kénytelen.

Vihely Géza elnökünk Grabác községében, Jedlicska II. al-elnök Temesvárott Románia területén és Grandean Géza főjegyző Budapesten, Magyarország területén tartózkodnak, — maradtunk az S. H. S. királyság területén Bodó Mátyás pénztáros és magam, mint I. alelnök, valamint a választmány tagjai közül is csak igen kevesen.

A szerb impérium átvétele óta mai napig 19 jegyző lett nyugdíjazva, 11 elhalt jegyző özvegye részére lett nyugdíj megállapítva és 3 nyugdíjaztatás iránti

ügy van folyamatban, összesen 33 jegyző dől ki sorainkból, kiknek jogos igényei kielégítéséről gondoskodás történt.

Mondhatom, hogy az egyesület nevében a nyugdíjaztatási ügyekben való közreműködésben kívül több tevékenységet nem fejthettem ki.

Bár emberi szempontból nem tartom oportúnusnak, hogy a jelenben a múlt szomou emlékeit felidézsem, nem is vagyok hajlandó az idők során át némileg már behagedt sebekeket újból feltépni és fájdalmakat fakasztani, mégis kénytelen vagyok a történelem igazságos elbírálása szempontjából leszögezni a forradalom alatt átélt szenvedések valóját.

Tudjuk nagyon jól, hogy a háboru ideje alatt a községi jegyzők kötelessége volt — éjjelét is nappallá téve — a fölhalmozott sokféle természetű köz- és háborus ügyek elintézése mellett a legnépszerűtlenebb ügyekben is közreműködni, illetve azokból is oroszlán részét kivenni, a rekvirálások és hadisegélyek voltak azok az ügyek, amelyekért a jegyzőnek legtöbbit kellett szenvednie.

A rekvirálások és hadisegélyezések tették a községi jegyzőt nemcsak népszerűtlenné, hanem inkább gyűlölté; a legjobb igyekezete és akarata mellett sem volt képes a népet meggyőzni jóindulatáról, dacára annak, hogy a legtöbb esetben ellentétbe került hatóságával szemben éppen azért, mert lakossága érdekeit tartotta szem előtt és megóvta a rekvirálások kellemetlenségeitől, mégis számtalan esetben a hatóság elrendelte a vizsgálatot és ahelyett hogy támogatásában részesítette volna a jegyzőt, továbbra is üldözte az újabb rekvirálások elrendelésével, miáltal a nép dühét és gyűlöletét mindjobban fokozta.

Nem kevésbé szenvedett a jegyző a hadisegélyek miatt is, mely szenvedés mindnyájunknál egyforma volt, könyvet lehetne írni szenvedéseinkről, ám nem szándékozom untatni azok elősorolásával, amugy is tudja mindenki. Elismerés azonban senki részéről sem hangoztatott és senki részéről sem részesült, ellenkezőleg, ellenszenv és gyűlölet jutott osztályrészül.

A jegyző igyekezett tőle telhetőleg ellensúlyozni a személye ellen irányuló gyűlöletet, fáradtsága azonban csődöt mondott, mert, egyrészt hatósága részéről nem részesült kellő ortalomban, másrészt pedig mindinkább szaporodtak a nép dühét felkorbácsoló rendeletek végrehajtása, akármiképpen dolgozott is az a jegyző becsületesen és részrehajlatlanul a nép érdekében, mégis

célpont volt a bosszút forraló népek, mely nép csak úgy lihegett és szomjazott a bosszuvágytól, türelmetlenül várva a pillanatot, mikor érkezik meg az az idő, hogy jegyzőjével leszámoljon; a vész előjelei csapdosták a jegyzőt már 1918 október havában, amikor titokban és nyíltan kezdett a nép fenyegető álláspontot foglalni, miglen 1918 november hó 3-án teljességében ki nem tört a titokban, de ügyszeresen előkészített forradalom.

Szomorú napok voltak azok, amikor a nép dühe elől menekülni kellett a jegyzőnek, otthagya véres verejtékkel éveken át keservesen összeszerzett vagyonát, legtöbbje családját is; leirhatlan lelki állapotban futott, bujdosott, menesztett keresett, csak hogy keserves életét csakadja részére megmenthesse; volt kartársaink közül olyan is, aki életével lakolt, Jankovits Dusan alibunári jegyzőt megölték, Jedlicska tótara-dáci jegyzőt kényszerítették öngyilkosságra, több kartársat késel összeszurkáltak, verték, tetteleg sulyosan bántalmazták, családjával pedig csufot üztek; mindezen égbekiáltó botrányok betetőzésére kifosztották, összes ingóságait elhurcolták, koldusbotra iuttatták, a kiülőzött és kifosztott jegyzőnek pedig csak pusztá léte maradt.

Ha a jegyzők akkori élményeit írásba foglalnák, az utókor és a történelem megállapíthatná azt a tényt, hogy a községi jegyző mártírja volt népének.

Lesújtó és elszomorító volt az a kép, amikor kétségbeesett arcu jegyzők Beeskereken összeverődtek, tanácstalanul összebuja, aggodva otthonmaradt családjá és vagyonkájá felől, látja előtte a tönk szélét, jövőjét is veszve látja; ezenkívül borzasztó volt a pénzhány tudata, a megélhetési források bizonytalansága és a nyomor kezdete. Az akkori alispántól 80.000 korona gyorssegélyt kértünk és kaptunk, ebből kellett a pillanatnyi nyomort enyhítenünk és megélhetésünket rövid időre biztosítanunk.

Sem nem voltunk képesek magunk, még kevésbé volt képes az akkor tehetetlen hatóság bajunkon segíteni és bennünket védő szárnyai alá venni, teljesen magunkra lettünk hagyatva.

Midőn az első ijedtségen, aggodalmom és a fenyegető veszélyen átestünk, magunkhoz tértünk, mibennünk felébredt az öntudat, bátorság és erő, a változhatlanba beletörődve s áhítzva a munka után, a közigazgatást megmen-tendő, szolgálataunkat újból felajánlottuk; sikerült is majdnem valamennyi jegyzőt ismét állásba iuttatni, vagy pedig nyugdíját részére biztosítani.

Az impériumnak a szerbek által történt átvétele alkalmával nekem jutott az a szerencse, hogy e vármegye élére állítottam és közbenjárásommal több kartársat és barátomat vezető állásba iuttathassam, minden tölem telhetőt elkövettem, hogy kartársaim és barátaim érdekeit meg-óvjam, ügyes-bajos dolgaikban segítségükre legyek és ahol kellett, őket képviseljem; hogy mennyire voltam képes hivatal-somnak megfelelni, ítéljék meg kartársaim és barátaim, azonban látom a tanom, hogy egész tudá-

somat, időmet és szívemet a köz-ügynek szenteltem kapcsolatban kartársaim és barátaim iránt mindenkor táplált igaz szeretettel.

Kartársaimat felkérem, maradjanak hűek és odaadók nemes hivatásuknak, szeressék és becsüljék meg új hazájukat, tömörüljenek és szervezkedjenek, támogassák egymást; Isten áldását kérem működésükre.

Kérem tartsanak jó emlékeztükbe, amiként én is fogom kartársaimat tartani és köszönöm eddigi bizalmukat; éljenek sokáig.

Az óriási lelkesedéssel fogadott megnyitó beszéd után megejtették a tisztikar választását. Elnök Jankovity Koszta, első alelnök Miskovity Gyura, második alelnök Spuhler Ferenc, főjegyző: Petrovits Pera. Jegyzők: Jorgovity Tihamér és Tillinger György. Pénztáros Bodó Mátyás. A választmány tagjai: Perkov Vlada, Hatz Alexa, Holzinger Lajos, Lozanic Milán, Vlaskalics Milán, Pártai Zoltán, Stoffer János, Adam Sándor, Bokorov Milos, Lukity Tosa, Gyukity Milos, Bakonyi László, Fosz József, Trifunov Vlada, Valzer András, Tóth Béla, Perity Gyura, Müller Ottó, Staity Vlada, Hauber Hugó, Kleits Ferenc, Heger Ist-

ván, Jovánovity Dragolyub, Gyó-nin Brankó, Gyurity Milán, Kalcsev György, Stojkovits Dragutin és Gyukity Nikola.

A tisztikar megválasztása után felolvasták azt a memorandumot, melyet d. Bodó Mátyás jegyző szerkesztett és amely a jegyzői kar sérelmeinek orvoslását kéri a belügyminisztertől. Utalnak benne arra a fontos helyzetre, amelyet a községek az államban képviselnek és éppen azért kéri a közigazgatás államosítását. A jegyzői kar kvalifikációját ne engedje kissebbíteni. Kívánják a szolgálati pragmatikát. A jegyzők javadalmazásának korszerű elintézését kéri az végül, hogy a jegyzők első fokon bíraskodhas-sanak.

A közgyűlés kimondotta még, hogy a forradalom alatt tönkrement jegyzők elrablott vagyonáért kártalanítást fog kérni az államtól. Kimondották továbbá azt is, hogy miután a jegyzői nyugdíjalap vagyonát a szerb hadse-reg bevonulása előtt Budapestre vitték, ezt a kormány diplomáciai uton követelje vissza. Kimondották a községi alkalmazottaknak a jegyzői nyugdíjegyetbe való fölvetelét. Ezután indítványok következtek, melyek után Jankovity Koszta elnök az ülést bezárta.

Rendelet a drágaság leküzdéséről.

Elkészült a végleges szöveg. A rendelet főbb intézkedései.

A kormány rendelete a drágaság leküzdéséről végleges szövegében elkészült és most a mi végében elkészült és most a minisztertanács elé terjesztették elfogadás végett. Az alábbiakban adjuk a rendelet főbb intézkedéseit:

A rendelet 1. §-a meghatározza, hogy mik az elsőrendű köz-sükségleti cikkek és pedig: Minden emberi táplálékra alkalmas termék és állat hús, közönséges bor és sör, ruházat, vászon és az ezek előállítására használt anyagok; fűtésre alkalmas termék: fa, szén, elektromos áram; világításra: villany, petróleum, gertya és az ezekhez szükséges eszközök; házi berendezés: konyha-edények és a legszükségesebb butorok; földmíveléshez és ipar-üzéshez szükséges eszközök és az azok elkészítéséhez szükséges anyagok, építkezéshez szükséges összes anyagok; vas, acél, bádóg, drót, üveg, épületfa, téglá, homok, mész, ide számít minden szellemi munka amely díjaztatik, u. m.: orvos, mérnök, ügyvéd, pap, iparművészek, továbbá a közönséges napszámosok.

A 2. §. szept a minisztertanács szükség esetében elrendelheti, hogy egyes élelmi cikkek a termelőtől, kereskedőtől, utólagos értéktérítés mellett elrekvirál-tathassanak.

Az élelmezési miniszter, a minisztertanács jóváhagyása után, egyes élelmi cikkek összeírását elrendelheti azzal, hogy az azok feletti rendelkezési jogot megvonja avagy anélkül is. Az összeírás a királyság egész területére, vagy csak egyes részeiben rendelhető el.

Egyes élelmi cikkek árai meghatározhatók.

Kihágási eseteket képeznek, ha a felhívó hatóságnál és az általa adott határidőben a tulajdonos az élelmi cikkeit, illetve azon élelmi cikkeit, amelyek nála vannak elhelyezve nem jelenti be, ha az összeírás vagy a rekvirálás elrendeltetett. A büntetés 1—3 havi elzárás és 500—500 dinárig terjedhető pénzbüntetés.

Aki hamis adatokat jelent be, amikor az összeírás vagy rekvirálás elrendeltetik, 3—6 hónapig terjedő elzárással és 1000—10.000 dinárig terjedő pénzbüntetéssel büntetettetik.

Aki élelmi cikkeit, amelyek összeírattak vagy rekviráltattak és amelyek feletti rendelkezési jog felfüggesztetett, eltulajdonít, elad, vesz, megsemmisít, 6—9 hónapig terjedő elzárással és 2000—15.000 dinárig terjedő pénzbüntetéssel büntetettetik.

Aki élelmi cikkeit vagy más szolgáltatást a megállapított ár-nál magasabban vesz, elad vagy fizet, 1—2 évre terjedő elzárással és 5—20.000 dinár pénzbüntetéssel büntetettetik.

Aki az előirt adagokat leszállítja, romlott anyagot vagy pótlékot használ az élelmi szerek elkészítéséhez vagy a reá bizott munkát felületesen végzi, 2—3 évig terjedő elzárással és 10.000—50.000 dinár pénzbüntetéssel büntetettetik. A fenti kihágásokért az élelmiszer birtokosa felelős, ha azokban alkalmazottai tesznek is kárt.

A kihágásban elmarasztalt-tól a büntetésen felül elkobzandó az a cikk is, amely a kihágás tárgyát képezte.

A kihágásért az illető elveszti 1—2 évre iparigazolványát.

A kihágási ítéletek a hivatalos lapban közzététetnek.

Első fokban a rendőrhatalóság jár el. Ezen ítélet a járásbíró-sághoz felebezhető. A bírósági ítélet ellen nincsen felebezésnek helye.

Naponta

friss élesztő

kapható, legjobb bécsi gyártmány, várm- és adómentes

Beck Gábor Géző-nál.

Obala Princesa Jelena (Gizella-part) 2. az.

a zárdával szemben.

1820 Csak nagyban eladás!

A Veliki Beeskereki fargalmi főújság területén közlekedő személyszállító vonatok menetrendje.

Érvényes augusztus 1-től.

Veliki Beeskerek—Pancsevo

480	899	i. V. Beeskerek 6.	21 ³⁰	1897
	650	Kovacsica		220
945	1207	6. Pancsevo	17 ³⁰	141

Veliki Beeskerek—Vrsac

383		i. V. Beeskerek i.	18 ³⁰	
	808	6. Vrsac	6.	1840

Vel Beeskerek—Vel. Kikinda

1918		i. V. Beeskerek 6.	640
2185		6. Karlovo	440
		i.	48
2218		6. Vel. Kikinda i.	840

Veliki Beeskerek—Zsombolya (kassenyvagyáru).

1207		i. V. Beeskerek 6.	818
1608		6. Zsombolya i.	494

Veliki Beeskerek—Subotica.

1291		i. V. Beeskerek 6.	1257
1451		Karlovo	1044
1616		Csoka	921
1850		6. Subotica i.	618

Subotica—V. Beeskerek—Pancsevo

610		i. Subotica 6.	1880
1257		Vel. Beeskerek	1281
1621		6. Pancsevo i.	750

Karlova—Vel. Kikinda

1101	1530	i. Karlova	6.	1258	850
1140	1611	6. Vel. Kikinda i.		1218	814

Zsombolya—Sireg

1435		i. Zsombolya 6.	630
1640		6. Sireg i.	513

Zsombolya—Óregfalu

1780		i. Zsombolya 6.	358
1840		6. Óregfalu i.	300

Vrsac—Bela Crkva

1715		i. Vrsac 6.	700
1810		6. Bela Crkva i.	610

Kovacsica (Antalfalva)—Pancsevo

650		i. Kovacsica 6.	1430
840		6. Pancsevo i.	1200

Kovacsica—Szamos

1500		i. Kovacsica 6.	647
1580		6. Szamos i.	558

Secsanj—Szamos

500		i. Secsanj 6.	1658
547		6. Szamos i.	1608

Secsanj—Samos—Alibunár

500		i. Secsanj 6.	1908
547		6. Samos i.	1790
		i.	6.
		6. Alibunár i.	

Vrsac—Pancsevo

885		i. Vrsac 6.	1708
1200		6. Pancsevo i.	1300

Rüht 172
és viszketeget
 4 nap alatt biztosan gyógyít a katonaságnál kitűnően bevált **SVRABULIN**
 Kapható csak a NIKOLICS-gyógyszertárban Veliki Becskerek, Zsitni trg (Gabona-tér).

Elárusító
 ki a szerb nyelvet bírja és egy **házi szolga**
 azonnal felvétetik
 1822
 a Gazdasági Részvénytársaság Butorosztályában, Fő-utca.

Levélbélyeg!
 Veszek minden mennyiségben használt levélbélyegeket gyűjtőktől. 1747
M. József Sander.
 Levélbéli érdeklődés esetén kérem a válaszportót mellékelni.

Deszka,
 lécs (Staffel), faragott épületefa, valamint szálfája (gömbfő) minden méreiben, továbbá elsőrendű cserhéj vagon-tételekben, nagyban és kicsinyben kapható. 1696

Kevevárai Bank Rt. faosztálya Kovin.

P A P I R
PAPIRKONFEKCIÓ
 valamint az összes **IRÓSZEREK NAGYBAN** minden mennyiségben, minden minőségben a legjobban vásárolhatók közvetlenül a nagyáruházban:
JUGOSLOVENSKA INDUSTRIJA PAPIRA
 GUSTAV SELIGMANN, ZAGRES, Nikoličeva ulica 3. 1744 Telefon: 6-38.
 Sürgőnycim: „JIP” Zagreb.
Kérjen árjegyzéket!
 Az SHS Állam legtehetősebb papírnagyáruház, mert gyors, olcsó és szolid!

Felkéretnek az összes ciroktulajdonosok, hogy ajánlataikat, métermázsa vagy vagonrakományonkénti árak és a mennyiség megjelölésével, az **Első Vel. Becskerek Szepri- és Kefegyár** Kozlovacskij G. Győr y és Tára- Vel. Becskerek cégnél terjesszék be.

Petráss László
 Brigadira Risztitya (Aradaci) u. 2218. sz.
 a veliki becskerek olajgyár volt főgépésze vállal e szakmába vágó szereléseket és javításokat vidéken is, u. m.: gőzkazánok, gőzgépek, cséplőgarnitúrák, nyersolaj- és benzinmotorok, mindennemű mezőgazdasági gépek, vízvezetési berendezések, szivattyutelepek, villamos szerelések, dinamo és elektromotor javítások és vasszerkezeti munkákat.

Eladó: 90 HP félstabil gőzpen, 40 HP Dieselmotor, körforgó és duplex gőzszivattyú, 60 m³ gőzkazán, 15 vagonos új modern malomberendezés és egy gyönyörű fürdőszoba-berendezés. 1668

Karbidlámpák nagyban.

Kindl F. és Társa
 villamossági és műszaki cikkek kereskedése Veliki Becskerek, Nemanjine (Jenő herceg) ulica 5. szám.
 Ajánl a legolcsóbb árak mellett villamossági cikkeket erős és gyengeáramhoz. Villamos retousche készülék dr. Hollósy-féle szabadalom (fényképezési célra). Irógépszallag minden méretben 30 K, óráon 85 K.
 Kerékpárgumi belső és külső, valódi francia Michelin-gyártmány. Ugyancsak ezen gyártmányu gummiragasztó is. — Kénsav és sósav természetes, nem vízzel hígítva — Karbidlámpák, valamint égők, valódi nürnbergi gyártmány. Öngyújtók különféle elsőrendű áru, gyújtókövek, valódi Auermetál. — Alkatrész vétele: 3 drb. kevésbé használt strapa kerékpár (bicyeli) szabadfutó. — Kevésbé használt kották nagy választékban: Keringő, indulók, kuplék, dalok, operettek, iskolák, gyakorlatok. — Végül a novisadi (újvidéki) gyáraktárból azonnal szállítható: 1 drb. Siemens és Halske-féle dinamo, egyenáramu 100 volt, 70 amp, ford. 900 perc. 1 drb. dinamo, egyenáramu 120 volt, 85 amp, ford. 1400 perc. 1 drb. A. E. G.-féle dinamo váltóáramhoz, 200 volt, 1 K. W., ford. 2500 perc. 1 drb. A. G. E.-féle motor, egyenáramu, 220 volt, 14 amp., ford. 950 perc. 1 drb. motor, forgóáramu, 12 HP. 1 drb. motor, forgóáramu, 16 HP. comp. centrifugálpumpával. 1 drb. Max Lewy-féle 2 HP., 150 volt. 1 drb. Ganz-féle 28 HP. 1 drb. Ganz-féle 3 HP., ford. 1200 perc. — — — — — 1678

Köszén
 ipari és fűtési célokra vagononként legolcsóbban kapható
 Gergurov Dániel és Fia
 Zombor. 1787 Telefon 93.

Kereskedelmiből érettségizett fiatal ember, aki a szerb nyelvet írásban és szóban bírja, helyi vagy vidéki kereskedelmi vagy iparvállalatnál állást keres. Cím a kiadóban.

80%-os ecetsavval (olcsón), Club-papirt 100/100 Diana sóborszeszt, sőt, festéket és az összes fűszer- és gyarmatárucikkeket ajánlja 1817
ÖZV. GUTTMANN JAKABNÉ ÉS FIAI
 Vel. Becskerek, Zsitni trg.

Nagy gyári raktár cseh, francia, angol és olasz manufaktúr árukból valamint különleges raktár legjobb minőségű köteg-garnból (Bündelgarn).
Anton Klein
 Zagreb, Ilica 4. Főbejárat balra. 1788

Hirdessen a „Torontai”-ban.

Gazdasági R.-T. fűszer- és gyarmatáru-osztálya

Telefon 278

Ajánlja állandóan dusan felszerelt raktárát:

Legfinomabb francia likőr	Drazé, Superior bonbonok	Köménymag	Valódi Ecetsav 80%
Medicinal cognac	Piskóta	Különféle festékek	Sarg-féle Calodont
Valódi Jamaica rum	Teasütemény	Lakkok	Arckremek
Pelinkovac	Mandula	Lineoleum	Toilette-szappanok
Oszilvórium	Tea	Cigaretta-üvely	Tenta antracén
Törköly	Valódi francia mustár	Cigaretta-papír	Fed rvals
Borovic-ka palackokban	Bors	Gyertya	Bittersalz
Legfinomabb deszert-csokoladék	Szegfűszeg	Cipókrem	Kredencpapír
Cacaok	Rizs	S dol	L velpapír
Caramellak	Kavó	Legfinomabb táblaolaj	Schmirgypapír
	Fahéj	Valódi denat. szesz 92%	Zsírzsoda 100% lukavaci

és minden egyéb az e szakmába vágó fűszer- és gyarmatáruk.
Megrendelések azonnal és pontosan eszközöltetnek a legolcsóbb napi árban.

Sürgőnycim: Gazdasági fűszerosztály

Telefon 278

Sürgőnycim: Gazdasági fűszerosztály

Dungyeiszky Lázár sörgyára Veliki Becskerek

A Bánát legnagyobb sörgyára. • Évi termelési képessége 50.000 hektoliter.

Söre elismert legjobb!



Két férfi városi bunda
kiváló állapotban, különféle
női nemes prémek
és választékban
eladók.

Megtekinthető naponta d. e. 9-12-ig a
Hitelszövetkezet bankhelyiségében
Car Dusanova (Váraljai) utca.

Elfogadok mindennemű mechanikai
javításokat, u. m. kerékpárokat, var-
rógépeket, kötőgépeket, fegyvereket,
gramofonokat és minden e szakmába
vágó munkálatokat. Fegyvereket
jókarban tartás céljából is átveszek.
A javításokat gyorsan, pontosan és
olcsón eszközölöm.

HIRSCH ALADÁR műszerész
Vel. Becskerek, Pupivona (Árpád) u. 9. sz.
hátul az udvarban. 1825

Oltott mész

Steinitzer Géza
cégnél kapható. 1799

Géptechnikai iroda és nagykereskedés 1413

Franjo Kiseljak

Irodák: ZAGREB, Preradovičeva ul. 9. sz. - Telefon 18. szám.
Fiók és gyár: KARLOVAC, Riječka ul. 21. sz. - Telefon 84.

Ipari és gazdasági gépek, elsőrendű szerszámok, benzín-
motorok, lokomobilok, injektorok, gépkező szivattyúk,
lubrikátorok, manométerek minden célra, vízi, gőz- és gáz-
csövek alkatrészekkel együtt, decimális mérlegek, minden-
nemű szivattyúk, gummi- és kendercsövek, különféle fémek,
acél, különböző olajok, benzin, hajtószijak minden füzemre,
valamint az összes műszaki szükségletek nagy raktára.

Raktár: Zagreb, Illica 47. Iroda: Zagreb, Preradovičeva ul. 9.

Férfi- és női

SZÖVETEK

érkeztek!

ADLER & BÜCHLER

ZAGREB, Marovska ulica 5, az udvarban. 1743

Eladó. 1810

Nyersolajmotor fekvő, 12 HP.,
drezdai gyártmány, darálóval,
:: 65 cm. műkövekkel. ::

Két stabil álló gőzmotor 4 HP.,
: dinamo 110 voltos 43 amp. :
Esztergapad komplett, új, 3 1/2 m.
Petroleum nagyobb mennyiségben.

Jung testvérek, Zsombolya

Pécsikocsz

vegononként 20 000
koronáért Pécssett va-
gonban leggyorsabban
kapható

FRIEDMANN HERMAN-nál
Vel. Becskereken. 1803

KÁVÉHÁZBAN, VEN-
DÉGLÖBEN KÉRJÜK
A TORONTÁLT

PLEITZ FER. PÁL

Vel. Becskerek, Obilityeva (Zápolya) u.
:: 1. szám. ::

KÖNYVNYOMDA — LAPKIADAS

NYOMTATVÁNYRAKTÁR

TÖMÖNTŐDE — KÖNYVKÖTÉSNET

RUGGYANTABÉLYEGZŐ GYÁRTÁS.

Telefonszám 21.

Telefonszám 21.